

2015

AFRİKA BÜLTENİ – OCAK

Kirklareli Üniversitesi

Afrika Araştırmaları Merkezi

31.1.2015

Cumhurbaşkanı R. T. Erdoğan'ın “Afrika Boynuzu” ziyareti

Cumhurbaşkanı Erdoğan Afrika'ya 4 ayrı tur düzenleyerek Afrika devletleriyle olan ilişkilerin daha ileriye götürülmesi yönünde önemli bir adım atıyor. Nitekim bu ziyaretlerin birincisi Etiyopya, Cibuti ve Somali'ye yapılarak tamamlandı. Afrika Boynuzu ile 16'ncı yüzyıla kadar geri giden tarihî ve kültürel yakın bağlarımız bulunduğuna işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bölge, aynı zamanda Afrika kıtasını dünyaya bağlayan stratejik bir kapı mahiyetinde. Ülkemizin, başta Etiyopya olmak üzere, bölge ülkeleriyle kapsamlı ekonomik, ticari ve yatırım ilişkileri bulunuyor. Sahraaltı Afrika ülkeleri arasında en fazla Türk yatırımı bu bölgede yapılıyor. Firmalarımızın yatırımları bölgenin kalkınmasına önemli katkı yapan, beğeni toplayan örnek uygulamalardır. Kıta genelinde Türk yatırımlarına büyük bir ilginin olduğunu söyleyebilirim” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, son 10 yıldır ülkemizin kararlı bir şekilde yürütmekte olduğu “Afrika'ya Açılım Politikasının” bugün başarıyla tamamlandığını; kıta ile ticaret hacminden siyasi diyalog mekanizmalarına, eğitim faaliyetlerinden ekonomik yatırımlara kadar birçok alanda çok önemli mesafe kat edildiğini anlattı.

Türkiye'nin kalkınma ve insanî yardımlarıyla, 42 farklı destinasyona uçan Türk Hava Yolları'yla, 3100 Afrikalı öğrenciye sunduğu burs imkânıyla kıtanın en güvenilir ortakları arasında yerini aldığını vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Gerek resmî kurumlarımız gerekse insanî yardım teşkilatlarımız gecelerini gündüzlerine katarak, son derece meşakkatli şartlarda çalışmalarını sürdürüyor. Bugün kıtanın dört bir tarafında TİKA'nın destek verdiği su kuyularını, tarım projelerini, sağlık kuruluşlarını bulabiliyorsunuz” dedi. 10 yılı aşkın bir çabadan sonra artık Afrika ile ülkeleriyle ilişkilerde yeni bir dönemin başladığını, 2013 yılı itibarıyla “Afrika'ya Açılım Politikasının” yerini “Afrika Ortaklık Politikası” olarak adlandırdığımız bir sürece bıraktığını belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Geçtiğimiz Kasım ayında, Ekvator Ginesi'nin başkenti Malabo'da İkinci Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi'ni topladık. Bu Zirve'de kararlaştırdığımız gibi, ziyaretimiz, stratejik ortağı olduğumuz Afrika Kıtası'yla her geçen gün daha da derinleşen ilişkilerimizin bölgesel planda yeni bir atılımını teşkil edecektir.

Somali'de Türk heyetine bombalı saldırı

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Somali ziyaretinden 1 gün önce Türk heyetinin kaldığı otelin önünde bombalı saldırıda bulunuldu. El Şebab örgütünün üstlendiği saldırıda 3 Somalili hayatını kaybederken, Türk heyetinde herhangi bir can kaybı yaşanmadı. Saldırı gününde Etiyopya'da bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan, saldırı sonrasında Somali ziyaretini iptal etmeyeceğini bildirmiş ve ziyaret gerçekleşmişti. Erdoğan Afrika ziyaretini Etiyopya, Cibuti ve Somali'ye gerçekleştirerek tamamladı.

Mübarek kardeşlere tahliye

Mısır'da, devrik lider Hüsnü Mübarek'in oğulları Cemal ve Ala Mübarek tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı. Yolsuzluk ve zimmete para geçirmekle itham edilen iki kardeşin ve Hüsnü Mübarek'in yargılanmasına Nisan 2011'de başlanmıştı. Mahkeme, Mübarek ve oğulları için hükmü geçtiğimiz mayıs ayında vermiş, Başkanlık Sarayları olarak bilinen davada Mübarek kardeşler 4'er yıl hapis cezası almıştı. Temyiz Mahkemesi, yargılamada usulsüzlükler belirlendiği gerekçesiyle kararı bozmuş, sanıkların yeniden yargılanmasına hükmetmişti. Tahliyelerin Mısır'daki devrimlerin yıl dönümünde gerçekleşmesi protestolara yol açtı. en az 25 kişi yaşamını yitirdi, 500'den fazla kişi de gözaltına alındı.

Boko Haram eylemlerine devam ediyor

Nijerya Maiduguri, Boko Haram militanlarının saldırısına sahne oldu. Çatışmalar sürerken en az 30 kişi hayatını kaybetti. Nijerya Savunma Bakanlığı, saldırının püskürtüldüğünü açıkladı. Boko Haram, Nijerya'nın kuzeydoğu kenti Maiduguri'ye yoğun saldırı başlattı. 2013 yılından bu yana kenti ele geçirmeye çalışan Boko Haram kentin çevresinde direnişle karşılaştı. Kamerun'da bir kasabaya saldıran Boko Haram grupları 3 kişiyi öldürdü, yaklaşık 100 kişiyi de kaçırdı. kaçıranlardan neredeyse yarısının 10-15 yaşında olduğunu belirtti. Yetkili, Boko Haram'ın gençlere silahlı eğitim vermek amacıyla kaçırdığından endişe duyulduğunu söyledi. Ayrıca Nijerya'nın kuzeydoğusundaki Maiduguri kentinde bir pazar yerine 10 yaşındaki bir kız çocuğunun düzenlediği canlı bomba saldırısında 20 kişi hayatını kaybetti, 18 kişi yaralandı. Borno, Yobe ve Adamawa eyaletlerinde 2009'dan beri şiddet eylemleri düzenleyen Boko Haram örgütünün saldırılarında, güvenlik görevlileri dahil 13 binden fazla kişi hayatını kaybetti.

Kongo gösterileri: 42 ölü

Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde tartışmalara neden olan seçimle ilgili yasa tasarısı onaylandı. Devlet başkanlığı seçiminin yapılması için bir engel bulunmadığını aktaran Muaila, nüfus sayımının kısa sürede yapılabileceğini ifade etti. Muhalefet kanadının senatörlerinden Hippolyte Mussema ise nüfus sayımının masraflı ve uzun süreceğini dile getirdi. Mussema, ulusal çıkarların gözetilmesi gerektiğini belirtti. Mecliste dün onaylanması gereken yasa tasarısı, ülkede tırmanan şiddet yüzünden ertelenmişti. Öte yandan Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH), ülkede protestocular ile güvenlik güçleri arasında bir haftadır süren çatışmalarda 42 kişinin öldüğünü bildirdi. Mecliste onaylanan yasaya göre, 2016'da düzenlenmesi planlanan devlet başkanlığı seçimi için önce nüfus sayımının yapılması gerekiyor. Muhalefet, nüfus sayımının yıllarca sürmesinden endişelendiği için buna karşı çıkıyor. Muhalefet ve sivil toplum kuruluşları, tasarının 2001'de iktidara gelen Kabila'nın 3. kez devlet başkanlığı yapmasını sağlamak amacıyla sunulduğunu savunuyor.

Tunus'ta yeni kabine

Tunus'ta yeni hükümeti kurmakla görevlendirilen Başbakan El-Habib es-Sıyd, Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda düzenlediği basın toplantısında yaptığı konuşmada, "Yeni hükümet, siyasi kişilikler, sivil toplum aktivistleri ve tecrübe sahiplerini de kapsayan teknokrat ve milli bir hükümet" dedi. Sıyd, yeni kabinenin tüm Tunusluların hükümeti olduğunu vurgulayarak, "Yeni hükümetin en önemli amaçları devrimin hedeflerini gerçekleştirmek, demokratik ortamı sağlamlaştırmak ve tüm siyasi çıkarların üstünde olan milli menfaatlere hizmet etmek" ifadelerini kullandı. Sıyd, hükümetin programının kaynağını da iktidardaki Nida Tunus Partisi, diğer partiler ve sivil toplum kuruluşlarının siyasi programlarından aldığını dile getirdi.

Yemen'de hükümet krizi

Yemen'de Halid Mahfuz Bahhah başkanlığındaki hükümetin, Cumhurbaşkanı Abdurabbu Mansur Hadi'ye istifasını sundu. Bu istifa haberinin hemen ardından da devlet başkanı Hadi Mansur'un istifa haberi geldi. Uzun süredir siyasi çatışmaların devam ettiği Yemen'de, Cumhurbaşkanı Abdurabbu Mansur Hadi'nin Ofis Müdürü Ahmed Avad bin Mübarek'in 17 Ocak'ta kaçırılmasıyla artan gerginlik, Husilerin Cumhurbaşkanlığı Sarayı ile Hadi'nin Sittin

Caddesi'ndeki konutuna saldırısıyla daha da tırmanmıştı. Bu gelişmelerin ardından önceki gün, Husiler'in Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na girdiği iddia edilmişti.

Daha sonra Husi Ensarullah Hareketi ile Cumhurbaşkanı Hadi arasında, "anayasa taslağında değişikliğe gidilmesi, Barış ve Ulusal Ortaklık Anlaşması'nın uygulamaya geçirilmesi ve güvenlik alanında yaşanan sıkıntıların en kısa zamanda giderilmesi" konularında anlaşma sağlandığı açıklanmıştı. Ayrıca Husiler'in, bin Mübarek'i serbest bırakma teminatı verdiği ifade edilmişti. Husi Ensarullah Hareketi militanlarının başkent Sana'daki Cumhurbaşkanlığı Sarayına düzenlediği saldırılarda ise 18 kişi yaşamını yitirmiş, 96 kişi yaralanmıştı.

Çin Namibya'da üs kuruyor iddiası

Namibya yönetiminin Çin ile bir deniz üssü konusunda görüştüğü iddia edildi ancak Çin yönetimi iddiaları reddetti. Namibya basını, ülkenin Pekin Büyükelçisi'nden geldiğini iddia ettiği bir mektuba dayanarak verdiği haberlerde Çin'in ülkede bir deniz üssü yapacağını, bu konuda iki ülke arasında görüşmeler yapıldığını öne sürdü.

Ülkenin Pekin Büyükelçisi Ringo Abid'in Dışişleri Bakanlığı Daimi Sekreteri Selma Aşipala Musavi'ye 22 Aralık 2014'te gönderildiği öne sürülen mektupta Çin Savunma Bakanlığı yetkilisi Geng Yansheng ile bir toplantı yapıldığı ve bu toplantıda karar alındığı ifade ediliyor. Mektupta Çin'den mimar ve uzmanlardan oluşan bir heyetin Namibya'yı ziyaret edip alt yapı çalışmalarına başlayacağı öne sürülüyor. Çin Savunma Bakanlığı ise AFP'de yer alan açıklamasında görüşmeyi yalanladı ve üs kurma gibi bir planları olmadığını belirtti. Ancak Pekin yönetimi, Afrika'da son yıllarda yatırımlarını arttırmış kıta ülkeleriyle olan ilişkileri politik, ekonomik ve sosyal gelişmelerde daha aktif bir tavır almaya itmiştir.

Çin Güney Sudan'da arabulucu olacak

Nisan'a kadar BM misyonunun bir parçası olarak Güney Sudan'daki çatışmaların önüne geçebilmek için Çin 700 askeri ve ekipmanlarını Güney Sudan'a gönderiyor. Ülkenin petrol sanayisinde büyük yatırımcı olan Çin'in bu hamlesi ülke içerisinde bir ekonomik istikrar yaratma çabası niteliğinde değerlendirilebilir. Nitekim politik istikrar beraberinde ekonomik istikrarı da getirecektir.

Burundi’de şiddetli çatışmalar: 90 ölü

Burundi’de güvenlik güçleri ile Demokratik Kongo Cumhuriyeti’nden gelen silahlı bir grup arasında salı günü başlayan çatışmalarda ölü sayısı 90’a çıktı. Adının açıklanmasını istemeyen bir güvenlik yetkilisi, 4 gündür süren çatışmalarda, 20’si asker 90 kişinin hayatını kaybettiğini açıkladı. Ordu sözcüsü Albay Gaspard Baratuza, resmi bilançonun çatışmalar sona erdikten sonra bildirileceğini ifade etti.

Albay Baratuza, üç gün önce Demokratik Kongo Cumhuriyeti’nden gelen yaklaşık 200 kişilik silahlı grup ile Burundi güvenlik güçleri arasında ülkenin kuzeybatısındaki Cibitoke bölgesinde çatışma çıktığını ve 8 kişinin öldüğünü açıklamıştı. Silahlı kişilerin kimliği hakkında ayrıntı verilmedi ancak Baratuza, silahlı grubun Kibira bölgesindeki doğal kaynaklara el koymaya çalıştığını belirtmişti.

Kaynakça: *Dünya Bülteni, AA, CNBC, Reuters, Al Jazeera, New York Times, The Economist, BBC, Euronews, CNN, Bloomberg.*

AFRİKA ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Tarihçe

Afrika Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Afrika ile ilgili konularda kamuoyunun ve dış politika çevrelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla 04.04.2011 tarihinde Kırklareli Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı bir birim olarak kurulmuştur.

Merkezin Amacı

Afrika kıtasındaki siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmeleri takip ederek, Türkiye'nin bu kıta ülkeleriyle ikili ve çok taraflı ilişkilerine ve bu ilişkilerin tarihi, kültürel, siyasi, ekonomik, sosyolojik ve jeopolitik yapısına yönelik bilimsel araştırmalar yoluyla özellikle araştırma ve uygulama projeleri planlamak ve yürütmek, bu kıtada faaliyet gösteren kamu ve özel kuruluşlara danışmanlık desteği ve gerekli uzmanların yetiştirilmesini sağlamaktır.

Merkezin Çalışmaları

Afrika – Türkiye ilişkilerinin, tarihten gelen bağlarla birlikte gelişmesine katkıda bulunmayı sürekli kılabilmek için önümüzdeki yıllarda gerçekleştirmeyi hedef aldığı faaliyetler arasında öncelikli olarak Afrika konusunda bir uzmanlık kütüphanesi oluşturmak, alanla ilgili bir akademik bir dergi çıkarmak, ulusal ve uluslararası sempozyumlara ev sahipliği yapmak, Afrika haber bültenleri yayınlamak, ulusal ve uluslararası Afrika Merkezleriyle karşılıklı işbirlikleri geliştirmek, Afrika Büyükelçilikleriyle birlikte ortak kültürel etkinliklerde bulunmak, Afrika günleri düzenleyerek Afrika etkinlikleri oluşturmak ve Türkiye'de Afrika üzerine çalışan uzmanlar yetiştirmektir. Bulunduğu coğrafi konum Kırklareli'nden hareketle Trakya Bölgesi'nde ve Türkiye'de uluslararası konularda siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal ve hukuki nitelikli bilimsel araştırma ve çalışmalar yapmayı, yurt içi ve yurt dışındaki ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte ortak çalışmalar kapsamında bilgi birikiminin oluşturulması ve paylaşılmasını sağlamayı gaye edinen bir çalışma programı yürütmektir.

E-Posta: afrika@kirklareli.edu.tr

Web: <http://acm.kirklareli.edu.tr>

@klu_afrika

